

[ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ / Ν. ΑΡΤΑΣ]

ΟΡΕΙΒΑΤΩΝΤΑΣ ΣΤΑ ΥΨΙΠΕΔΑ ΤΗΣ ΣΤΡΟΓΓΟΥΛΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ : **ΘΕΟΦΙΛΟΣ Δ. ΜΠΑΣΓΙΟΥΡΑΚΗΣ**
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ : **ANNA A. ΚΑΛΑΪΤΖΗ**

Τα καφεδάκια μας κάποτε τελειώνουν. Πολύ θα θέλαμε να κρατούσαν περισσότερο, να παρατείνονταν λίγο ακόμα τούτες οι στιγμές. Που είναι μόνον για περισυλλογή και ρεμβασμό, έτσι καθώς ο ήλιος του απογεύματος παίρνει σιγά – σιγά το δρόμο για τη δύση. Και στέλνει τις τελευταίες του ακτίνες να χαϊδέψουν απαλά τον κώνο της **Στρογγούλας**. Έναν κώνο βράχινο, μεγαλόπρεπο, με ελαφρά στρογγυλεμένη κορυφή, που εξέχει με υψόμετρο **2.112** μέτρων στο βορειότερο άκρο των Τζουμέρκων.

Αυτό το ωραίο σχήμα του κολουρου κώνου, γεμάτο πλαστικότητα και χάρη, έδωσε την αρχιτεκτονική έμπνευση στον **Νίκο Ζάψα** και στη **Βάσω**. Για να δημιουργήσουν τις τέσσερις αυτόνομες κατοικίες της μικρής μονάδας ορεινού τουρισμού «**ΘΕΑΣΙΣ**». Εδώ στα ΒΔ χαμηλώματα των Τζουμέρκων, πάνω από τον οικισμό **Κτιστάδες**, ανάμεσα στα **Άγναντα** και **Πράμαντα**.

Η δεύτερη μονάδα, μερικές δεκάδες μέτρα πιο πάνω, είναι το «**CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ**», του **Γιώργου Καλύβα**. Εδώ αλλάζει η φιλοσοφία της αρχιτεκτονικής, έχουμε έντονα οξυγώνιες σκεπές.

-Γιατί δεν μένετε το βράδυ; λέει ο Γιώργος.

-Οι νύχτες εδώ πάνω είναι μαγικές, προσθέτει ο Νίκος. Χωρίς πηγές φωτός ολόγυρά μας θα κάνουμε με το τηλεσκόπιο μια αστροπαρατήρηση συναρπαστική.

-Θα μείνουμε την επόμενη φορά, για να 'χουμε τη χαρά να γνωρίσουμε κι αυτή την πανέμορφη Στρογγούλα.

Ο Χρήστος Λάμπρης σε μια λιγότερη στάση, αγναντεύοντας την επιβλητική κορυφή της Ρόκας.

Ενα μήνα μετά την πρώτη μας γνωριμία επισκεπτόμαστε πάλι τα Τζουμέργα. Τούτη τη φορά με συγκεκριμένο προορισμό: τα υψίπεδα της Στρογγούλας.

Εδώ, στο «ΘΕΑΣΙΣ», δύσκολα μπορεί να επιθυμήσει κανείς ξύπνημα ωραιότερο. Καθάρια ατμόσφαιρα, δροσερός βουνίσιος αέρας, ήχοι από τιτιβίσματα πουλιών. Και ψηλά στα Τζουμέργα μια εικόνα μοναδική. Ο συμπαγής ασβεστολιθικός κώνος της Στρογγούλας με τις ιλιγγιώδεις ορθοπλαγιές. Μόνον αετοί και έμπειροι αναρριχητές μπορούν να αισθάνονται άνετα εκεί πάνω. Λίγο χαμηλότερα μεταμορφώνεται το βουνό. Οι πλαγιές γίνονται ηπιότερες, καλύπτονται από αδιαπέραστο, σκουροπράσινο ελατόδασος. Σ' αυτό τον τόπο σκοπεύουμε ν' ανεβούμε. Επιθυμία πολύ παλιά, από τότε που για πρώτη φορά αντικρύσαμε με δέος το εντυπωσιακό βράχινο τείχος της Στρογγούλας.

Ακούγονται τα χαρούμενα γαυγίσματα των σκυλιών. Αναγγέλλουν την άφιξη του καλού φίλου **Χρήστου Λάμπρη**, που θα μας οδηγήσει στο βουνό.

Ο Χρήστος είναι ιδρυτικό μέλος και μέτοχος της TREKKING HELLAS, η οποία δραστηριοποιείται με ποικίλους τρόπους στην περιοχή. Οι έμπειροι συνεργάτες της μπορούν να συνοδεύσουν τους λάτρεις της περιπέτειας και της φύσης είτε στο ποτάμι του **Άραχθου**, είτε στα γύρω βουνά και ιδιαίτερα στα Τζουμέργα. (πληροφ. Τηλ. TREKKING 26510-71703 ή Χρήστος Λάμπρης τηλ. 6974 754952)

Ο καιρός του Σεπτέμβρη, ωστόσο, δεν δείχνει ιδιαίτερα φιλικός. Την ώρα της αναχώρησής μας ένας ήλιος αναμικτός μας κλείνει για λίγο το μάτι κι ύστερα χάνεται πίσω από τα σύννεφα, αριστερά της Στρογγούλας.

Παίρνουμε κατεύθυνση Ν για Άγναντα και, 5 χλμ. μετά, φτάνουμε στην πλατεία του χωριού, σε υψόμετρο 640 περίπου μέτρων. Για να κερδίσουμε χρόνο ανάβασης αποφασίζουμε να εξαντλήσουμε όλα τα περιθώρια που μας δίνει ο χωματόδρομος. Ένας χωματόδρομος κάμιντος σε ορισμένα σημεία, ακόμα και για 4x4. Η διαδρομή, ωστόσο, μας χαρίζει εικό-

Εκινάμε την ανάβαση από υψόμετρο **1.440** μέτρων στις **10:40'** ακριβώς, με γενική κατεύθυνση Β — ΒΑ. Μετά το καλυβάκι η σήμανση δεν είναι ιδιαίτερα σαφής, το μονοπάτι, ωστόσο, ακολουθεί πορεία παράλληλη μ' ένα λάστιχο νερού, που τροφοδοτεί τη στάνη από ένα πετρώδες ρυάκι λίγο πιο πάνω.

νες εκπληκτικές στα Τζουμέρκα, στην απέραντη κοιλάδα του Άραχθου, στ' αντικρινά βουνά. Κέδρα, γάβροι, πλατάνια, έλατα και πουρνάρια συνωθούνται στις πλαγιές. Τα στρογγυλωπά φύλλα των χρυσόξυλων αρχίζουν να κινκινίζουν, πρώτα αυτά απ' όλα τα άλλα δέντρα ετοιμάζουν κάθε χρόνο την υποδοχή του φθινοπώρου.

Διασχίζουμε τον συνοικισμό της **Σκέζας**, συναντάμε πελώριο βράχο που έχει κυλήσει ως τη

μέση του δρόμου, αφήνουμε στα δεξιά πινακίδα προς το εξωκλήσι της **Ανάληψης**. Λίγο πιο πάνω μας υποδέχεται ένα εντυπωσιακό κεραννόπληκτο έλατο στην άκρη του δρόμου. Στα **9.5 χλμ.** από την πλατεία των Άγναντων σταματάμε. 100 μέτρα πιο πάνω ο δρόμος τερματίζει μπροστά σε στάνη με πετρόχτιστο καλυβάκι και πηγή δροσερού νερού.

Ξεκινάμε την ανάβαση από υψόμετρο **1.440** μέτρων στις **10:40'** ακριβώς, με γενική κατεύ-

θυνη Β – ΒΑ. Μετά το καλυβάκι η σήμανση δεν είναι ιδιαίτερα σαφής, το μονοπάτι, ωστόσο, ακολουθεί πορεία παράλληλη μ' ένα λάστιχο νερού, που τροφοδοτεί τη σπάνη από ένα πετρώδες ρυάκι λίγο πιο πάνω. Διασχίζουμε το ρυάκι και ανηφορίζουμε στην αντικρινή πλαγιά με κατεύθυνση **B 350°**. Το έδαφος είναι στρωμένο με παχύ χορτάρι, χαμηλά κέδρα και φτέρες. Αρκετές αγελάδες βόσκουν στις πλαγιές.

Γίνεται ευκολοδιάβατο και με ήπιες κλίσεις το μονοπάτι, μας δίνει την δυνατότητα να διατηρούμε έναν ρυθμό πορείας πολύ ικανοποιητικό. Έτσι, στις 11:05', έχουμε ήδη φτάσει σε υψόμετρο 1620 μέτρων. Επικρατεί αέρας ψυχρός και συννεφιά, καιρός καθαρά ορειβατικός. Εδώ μια λιγότερη στάση είναι απαραίτητη. Γιατί απέναντί μας αποκαλύπτεται η χαοτική χοάνη της Στρογγούλας, με τους ιλιγγιώδεις κάθετους γκρεμούς. Στο υψηλότερο σημείο δεσπόζει ο όγκος της κορυφής.

-Εκεί πάνω θ' ανεβούμε; ρωτάει με δέος η Άννα.

-Εκεί, απαντάει ο Χρήστος. Δεν είναι όμως τόσο πολύ δύσκολο, όσο φαίνεται από δω.

-Η τραβέρσα, ωστόσο, χρειάζεται προσοχή, συμπληρώνει ο Κυριάκος. Αυτή τουλάχιστον την εντύπωση μου δίνει το ίχνος της πορείας που διακρίνω στην πλαγιά.

Ανηφορίζουμε απότομα, ανάμεσα από χόρτα και μανιτάρια, θέα εντυπωσιακή παντού. Στα Ν – ΝΑ προβάλλει η μοναχική, εξαιρετικά θεαματική κορυφή της **Ρόκας**. Ένας θαυμάσιος ήλιος ξεγελάει για λίγη ώρα τα σύννεφα, γαλαζώνει ο ουρανός. Είναι πολύ ευπρόσδεκτες οι ακτίνες του ήλιου, καθώς έχει ψυχράνει ιδιαίτερα ο καιρός. Η πορεία συνεχίζεται ανηφορική. Απέναντί μας στα Α – ΝΑ διακρίνεται ένα ήπιο μονοπάτι να διασχίζει την πλαγιά από την κατεύθυνση της Ρόκας.

-Το ζηλεύω εκείνο το μονοπάτι, λέω στον Χρήστο.

Η πορεία προς την κορυφή της Στρογγούλας δεν είναι απλός περίπατος. Έχει πολλές ανηφόρες και δύσβατες πλαγιές, που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.

Από μεγάλο ήδη υψόμετρο θαυμάζουμε την συγκλονιστική κοάνη από συμπαγή βράχο, που πρέπει να διασχίσουμε ως την κορυφή.

Μισοχαμένοι στην ομίχλη ετοιμαζόμαστε να διανύσουμε το τελευταίο ανηφορικό κομμάτι ως τη Στρογγούλα. Χαμηλότερα δεξιά προβάλλει μέσα από τα σύννεφα η ευρύτατη κοιλάδα των Μελισσουργών και οι καταπτώσεις της Κακαρδίτσας.

Χρήστος, Θεόφιλος, Άννα και Κυριάκος στην κορυφή της Στρογγούλας (2.112 μ.) στις 20 του Σεπτεμβρίου 2009.

-Είναι πολύ ωραίο, θα' χουμε τη χαρά να το βαδίσουμε στην επιστροφή. Ως την κορυφή όμως πρέπει ν' ανηφορίζουμε.

Στις **11:40'**, μια ώρα μετά την αναχώρησή μας, βρισκόμαστε στα **1780** μέτρα, έχοντας καλύψει υψομετρική διαφορά 340 μέτρων. Ευδιάκριτα μπροστά μας είναι κόκκινα σημάδια πάνω σε μεγάλο βράχο. Λιγότερη στάση στα 1900 και αρχίζουμε να τραβερσάρουμε την απότομη πλαγιά. Το μονοπάτι είναι τελείως ανεπαίσθητο, σε πολλά σημεία δεν διακρίνεται ούτε το ίχνος του. Η πλαγιά είναι πετρώδης και κατορράχια, με έντονη κλίση, χρειάζεται οπωσδήποτε προσοχή. Από μακριά, ωστόσο, έμοιαζε πολύ περισσότερο δύστροπη και επικίνδυνη απ' όσο είναι στην πραγματικότητα.

Στις **12:20'** το αλτίμετρο δείχνει **2.000** μέτρα. Εδώ συμβαίνει κάτι αναπάντεχο, όσο και ευχάριστο. Οι πέτρες της πλαγιάς σ' ένα σημείο δείχνουν υγρές. Καθώς πλησιάζουμε, διαπιστώνουμε την αιτία. Είναι μια λιλιπούτεια πηγή που σ' αυτό το έδαφος, σ' αυτό το υψόμετρο και σε τέτοια άνυδρη εποχή, όπως είναι τα τέλη του Σεπτεμβρίου, εξακολουθεί να δακρύζει με λιγυστό, παγωμένο, αμιόλυτο νερό. Που, κατά παράδοξο τρόπο, εξακολουθεί να είναι

αποθηκευμένο σε μια αθέατη φυσική δεξαμενή στα υψίπεδα της κορυφογραμμής των Τζουμέρκων, ελάχιστα πιο πάνω από το σημείο της πηγής. Μου θυμίζει μια παρόμοια πηγούλα, σε αντίστοιχο σχεδόν υψόμετρο, στην περίφημη **Βεργλίγκα** του Ασπροποτάμου, ψηλά στις πλαγιές του όρους Λάκμος. Εκείνη η ταπεινή, απόμακρη πηγούλα, μαζί με δεκάδες, εκατοντάδες άλλες, αποτελεί την αρχή της δημιουργίας του ρου του **Ασπροποτάμου**, του θρυλικού **Αχελώου**.

Αναξωογονημένοι μετά τη λιγότερη στάση και το νεράκι της πηγής, συνεχίζουμε την χρονοβόρα διάσχιση της δύστροπης πλαγιάς. Η πορεία δεν προσφέρει καμιά περιπατητική ευχαρίστηση αφού το έδαφος είναι ανώμαλο, με πέτρες παγίδες, κρυμμένες κάτω από παχειές τούφες χόρτων που γλιστρούν. Πρέπει να προσέχουμε το κάθε μας βήμα, το συνολικό τοπίο, ωστόσο, αποπνέει μιαν άγρια μεγαλοπρέπεια που μας αποζημιώνει, κάθε φορά που σηκώνουμε τα κεφάλια μας.

Στις **12:45'** φτάνουμε στην ράχη της κορυφογραμμής, στα **2.030** μέτρα. Βρισκόμαστε πια στην τελική ευθεία για τα τόσο ποθητά ύψη της Στρογγούλας. Ξαφνικά ο Χρήστος κι ο Κυριά-

κος, που προπορεύονται μερικές δεκάδες μέτρα, χάνονται απ' τα μάτια μας. Χάνεται μαζί τους κι η κορυφή αλλά και το πελώριο φαράγγι των **Μελισσουργών**, χαμηλά στα ΒΑ. Νιώθουμε μέσα σ' ελάχιστα δευτερόλεπτα ξεκομμένοι απ' την πραγματικότητα, σαν φυλακισμένοι μέσα σ' αυτό το άυλο αλλά τόσο υπαρκτό και αδιαπέραστο τείχος ομίχλης, που μας κυκλώνει από παντού. Δεν είναι όμως μόνον η ομίχλη. Ένας φαρμακερός βοριάς αρχίζει ξαφνικά να μας χτυπάει ανελέητα, να παγώνει τον ιδρώτα στα σώματά μας. Το καλύτερο που μπορούμε να κάνουμε, είναι να καλύψουμε όσο το δυνατόν γρηγορότερα τα μουσκεμμένα μας μπλουζάκια με τα λεπτά σαν φλούδες αλλά αρκετά αποτελεσματικά αντιανεμικά.

Φωνάζει μπροστά μας ο Χρήστος και αμέσως του απαντάμε. Βαδίζουμε προς την κατεύ-

θυνσή του αργά, δίπλα – δίπλα με την Άννα.

-Δεν με πειράζει η τόση ομίχλη, την ακούω να μου λέει. Είναι κι αυτή στοιχείο του τόπου. Λυπάμαι μόνον που δεν πρόλαβα να φωτογραφίσω κάποιες απίστευτες εικόνες, που εμφανίστηκαν μερικά δευτερόλεπτα κι ύστερα χάθηκαν.

Η Άννα, βέβαια, εννοεί την τεράστια, εξαιρετικά εντυπωσιακή οροσειρά της Κακαρδίτσας, της υψηλότερης της Πίνδου, που ορθώνεται σαν αδιαπέραστο τείχος σ' όλο το μήκος του Α – ΒΑ ορίζοντα.

Καθώς βαδίζουμε αργά, το επίπεδο σχεδόν έδαφος αρχίζει ν' ανηφορίζει, μεταβάλλεται σε βραχώδες. Είναι βράχοι με τραχεία, αντιλισθητική επιφάνεια, διακοσμημένη με πράσινες και κοκκινωπές ωραίες λειχήνες. Ξαφνικά τα χρώματά τους ζωηρεύουν. Όσο απροειδοποίητα μας τύλιξε η ομίχλη, τόσο βιαστικά μας

Ο Κυριάκος Παπαγεωργίου πριν ξεκινήσει την πορεία της επιστροφής.

εγκαταλείπει, διασκορπίζεται ολόγυρα σαν κνηγνημένη. Μερικά μέτρα μπροστά μας αντικρύζουμε τον Κυριάκο και τον Χρήστο, που έχουν ήδη φτάσει στην κορυφή. Τη στιγμή που το ρολοί δείχνει **13:00** βρισκόμαστε δίπλα τους, στο υψηλότερο σημείο της Στρογγούλας, στα **2.112** μέτρα. Χρειαστήκαμε **2 ώρες και 20'** για να καλύψουμε την υψομετρική διαφορά των **670** μέτρων από το σημείο εκκίνησης στη στάνη.

-Καλωσορίσατε στη Στρογγούλα, λέει ο Χρήστος και μας σφίγγει τα χέρια.

Βρίσκουμε εύκολα ένα σημείο να καθήσουμε. Σε αντίθεση με κάποιες άλλες κορυφές βουνών, που είναι αιχμηρές και αφιλόξενες, η Στρογγούλα είναι ιδιαίτερα φιλική, αφού δημιουργεί ένα επίπεδο κυκλικό πλάτωμα, που μπορεί να ξεκουράσει αρκετούς. Ήδη ο Χρήστος ετοιμάζει για όλους ένα λιτό κολατσιό: ζυ-

Ο δρόμος της επιστροφής στην Βραχώδη κορυφογραμμή, περνάει από διαδοχικές κορυφές, πάνω από τα 2.000 μ., μερικές υψηλότερες από την Στρογγούλα.

Είναι ανάμεικτα τα συναισθήματα, όταν αρχίζει η επιστροφή από ένα βουνό. Λυπάται αρχικά κανείς όταν εγκαταλείπει πίσω του τη γοητεία του υψομέτρου, κοντοστέκεται, ρίχνει μια τελευταία ματιά. Ύστερα ξαναπαίρνει το μονοπάτι του γυρισμού. Που θα τον οδηγήσει στη βάση του, για νέους προγραμματισμούς, καινούργιες κορυφές.

μωτό μαύρο ψωμί με σκληρό κίτρινο τυρί. Στο τέλος λίγη σοκολάτα και αγνό νεράκι της πηγής. Είναι αρκετά.

Παρακολουθώ τη μεθοδικότητά του, τη φροντίδα του για τη μικρή μας συντροφιά. Είν' ένας πραγματικός ορειβάτης, έμπειρος, απλός και αποτελεσματικός, που πέρασε ένα μεγάλο μέρος της ζωής του στα βουνά. Και όχι μόνον στα Ελληνικά αλλά και σε μερικά από τα υψηλότερα και απαιτητικότερα του κόσμου. Θεωρώ μεγάλη τιμή μας, που με οδηγό τον Χρήστο ανεβήκαμε στην Στρογγούλα. Στα 11 χρόνια της γνωριμίας μας είναι η πρώτη φορά που ανεβαίνουμε μαζί ένα βουνό.

Εξελίσσεται πολύ συναρπαστικός γύρω μας ο καιρός. Συνδυάζει τα πάντα: σύννεφα, ομίχλες, διαστήματα ήλιου και θέας μακρινής, ψυχρό αέρα αλλά και ζέση. Ένα κατάμαυρο σύννεφο μήκους πολλών χιλιομέτρων έχει αμετακίνητα εγκατασταθεί πάνω από την κοιλάδα του Άραχθου και την οροσειρά του **Ξεροβουνιού**. Αν κάποιος αέρας το σπρώξει κατά πάνω μας θα ζήσουμε την εμπειρία και τις συνέπειες μιας καταιγίδας τρομερής. Που δεν είναι καθόλου ασφαλές να την αντιμετωπίζει κάποιος στην κορυφή ενός βουνού. Παρατηρούμε με θαυμασμό την μεγαλόπρεπη Κακαρδίτσα, που εμφανίζεται επιτέλους άλλοτε ηλιόλουστη, άλλοτε ομιχλώδης και άλλοτε νεφοσκεπάστη.

Στα Ν – ΝΔ ο ορίζοντας είναι αχανής. Με καθαρή ατμόσφαιρα θα μπορούσε να τεματίζει στα νερά του Ιονίου, σήμερα όμως φτάνει μέχρι την αστραφτερή επιφάνεια της τεχνητής λίμνης του Άραχθου ποταμού. Στρέφοντας το βλέμμα μας στα Β – ΒΔ διακρίνουμε σε μεγάλη απόσταση μια εικόνα αναπάντεχη, που δεν έχει σχέση με τη φύση αλλά οφείλεται σε έργο τεχνητό. Είναι έξι πανύψηλοι πυλώνες που στηρίζουν μια από τις μεγάλες γέφυρες της **Εγνατίας Οδού** πριν από τα Γιάννενα. Δεν ξεχνάμε και τον Ν ορίζοντα. Είναι η ραχοκοκαλιά των Τζουμέρκων, η στενή κορυφογραμμή με το κυματιστό ανάγλυφο, που σε λίγα λεπτά θα είναι η οδός της επιστροφής μας.

45 σχεδόν λεπτά αναπνέουμε τον ελαφρύ, αμόλυντο αέρα της κορυφής. Είναι μεγάλη ευχαρίστηση να βρισκόμαστε εδώ πάνω, με όλους αυτούς τους παράξενους καιρούς. Μακάρι να μπορούσαμε να μείνουμε περισσότερο. Στις **13:45'** ξεκινάμε την νότια πορεία μας προς την Ρόκα, την θαυματικότερη αυτή κο-

**Στην κορυφή 2.143 μέτρα. Πιο πίσω η χαμηλότερη Στρογγούλα.
Στην κόψη της κορυφογραμμής. Μπροστά το ογκώδες, από συμπαγή βράχο Γερακοβούνι.**

ροφή, που θαυμάζαμε ένα χρόνο πριν από τις εγκαταστάσεις του Χρήστου Λάμπρη στο **Δασικό Χωριό** των Τζουμέρκων. Όταν βαδίζουμε στην κόψη της κορυφογραμμής είμαστε εκτεθειμένοι σε Β – ΒΑ ανέμους, πολύ ψυχρούς και δυνατούς. Δυο μόλις μέτρα χαμηλότερα, στην πλευρά του αντιπρανούς, εξαφανίζεται ο βοριάς, μεταβάλλεται το κλίμα, σαν να' χουμε μεταφερθεί σε άλλο τόπο.

Το μονοπάτι μας συνεχίζει στενό αλλά βατό και η σήμανση είναι επαρκής. Ούτως ή άλλως η οπτική επαφή με την Ρόκα είναι απεριόριστη. Ξαφνικά πέντε πέτρινες απογειώνονται με τον χαρακτηριστικό θόρυβο μερικά μέτρα από τα πόδια μας και πετάνε μακριά.

Περνάμε διαδοχικές κορυφές υψηλότερες από την Στρογγούλα. Η μια έχει υψόμετρο **2.125** και η άλλη **2.143** μέτρα. Αρκετά μακρύτερα, έξω από την πορεία μας, δεσπόζει το φοβερό **Γερακοβούνι**, ένας πελώριος βράχος συμπλεγμένος με σχήμα τραπεζοειδές και ύψος **2.364** μέτρα.

Στις 15:00 βρισκόμαστε στα υψίπεδα πάνω από τη Ρόκα. Μας έχει καταπλήξει με τις μεταμορφώσεις της αυτή η κορυφή, στη διάρκεια της διαδρομής μας. Στις τρεις μέχρι τώρα αλλαγές οπτικής γωνίας, έχει μεταβάλει σχήμα ισάριθμες φορές τόσο ριζικά, που, αν δεν την ξέραμε, θα νομίζαμε ότι πρόκειται για τελείως διαφορετική κορυφή. Τώρα, καθώς κατηφορίζουμε τους βόρειους πρόποδες της, η Ρόκα ορθώνεται λίγο χαμηλότερα μ' έναν όγκο κυλινδρικό, που μας θυμίζει τη λιτότητα και αυστηρότητα κίονα Δωρικού. Η Ρόκα επιπλέον στέφεται στην κορυφή της από ένα βράχινο αέτωμα που μοιάζει με πυραμίδα.

Κοντά στη Ρόκα συναντάμε πέτρινο καλυβάκι και πηγάδι με νερό, όχι ιδιαίτερα καθαρό. Δίπλα του μόλις αναβλύζει μια πηγή. Λοξεύουμε **ΒΔ 340°**. Στις 15:40' βρισκόμαστε στην αρχή στενού μονοπατιού. Είναι εκείνο το ωραίο μονοπάτι που ζήλευα το πρωί, όταν ανηφορίζαμε τις κατορθάχες πλαγιές. Είναι πολύ μακρύ το μονοπάτι, η χάραξη του όμως είναι τόσο ήπια, ώστε να μην καταπονούνται απ' την κατάβαση τα πόδια.

Στις **16:45'**, τρεις ακριβώς ώρες μετά την αναχώρησή μας απ' την Στρογγούλα, φτάνουμε στη σάνη, πάνω απ' τ' αυτοκίνητο. Είμαστε ευτυχισμένοι που μ' αυτό τον τρόπο ολοκληρώνουμε μια κυκλική πορεία **5 ωρών και 40'** στο Β – ΒΔ

άκρο του ορεινού όγκου των Τζουμέρκων. Μια πορεία, που εκτός από την ανάβαση στην θεματική κορυφή της Στρογγούλας, μας χαρίζει την εμπειρία μιας πολυποικιλής διαδρομής με εναλλασσόμενους καιρούς και τοπία απαράμιλλης ωραιότητας.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΡΟΜΗΣ

ΥΨΟΜ. ΕΚΚΙΝΗΣΗΣ: **1.440μ.**

ΥΨΟΜ. ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ: **2.112μ.**

ΥΨΟΜΕΤΡΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ: **672μ.**

ΧΡΟΝΟΣ ΑΝΑΒΑΣΗΣ: **2.30'**

ΚΛΙΣΕΙΣ: **Μέτριες έως πολύ έντονες**

ΠΟΡΕΙΑ ΣΕ ΣΤΕΝΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ: **Μετρίως**

δύσκολη έως πολύ δύσκολη

ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΤΑΒΑΣΗΣ: **(κυκλική**

διαδρομή): 3 ώρες

ΚΛΙΣΕΙΣ: **Μέτριες έως μετρίως έντονες**

ΠΟΡΕΙΑ: **Εύκολη έως μετρίως δύσκολη**

ΣΗΜΑΝΣΗ: **Κατά τόπους ασαφής**

ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ: **Εκπληκτική βραχώδης**

κοάνη της Στρογγούλας,

μεγαλόπρηπη οροσειρά της

Κακαρδίτσας, ευρύτατη Κοιλιάδα

Μελισσουργών, θεαματικές κορυφές

Γερακοβουνίου και Ρόκας, ευρύτατος

ορίζοντας ως τον Αμβρακικό και την

Λίμνη Ιωαννίνων.

ΠΕΡΙΗΓΗΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

- ♦ Μεγαλόπρηπο γεφύρι της Πλάκας στον Άραχθο.
- ♦ Rafting στο ποτάμι
- ♦ Ιστορικές Μονές Κηπίνας και Βύλιζας
- ♦ Διαδρομές 4x4 στα Τζουμέρκα, Περιστέρι και Ξεροβούνι
- ♦ Πεζοπορικές και ορειβατικές διαδρομές στα Τζουμέρκα
- ♦ Παραδοσιακοί οικισμοί Συρράκου, Καλαρρυτών, Πραμάντων, Αγνάντων.

Κατηφορίζοντας προς τον εντυπωσιακό βραχώδη κώνο της Ρόκας, που ανάλογα με την οπτική γωνία αλλάζει μορφή.

Η κορυφή της Ρόκας και χαμηλότερα της Αγ. Παρασκευής, ανάμεσα στα ελατοσκέπαστα δάση των Τζουμέρκων.

ΜΕΡΙΚΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η περιοχή των Τζουμέρκων κατοικήθηκε πιθανότατα από την εποχή του Χαλκού. Τον 4^ο αι. π.Χ. εγκαταστάθηκαν εδώ οι **Αθαμάνες**. Απ' αυτούς ονομάστηκε η περιοχή **Αθαμανία** και τα βουνά **Όρη των Αθαμάνων**. Στη συνέχεια ο τόπος κατελήφθη από τον **Πύρρο** και τους **Μακεδόνες**, οι Αθαμάνες όμως παρέμειναν στην περιοχή μέχρι την κατάκτησή της από τους **Ρωμαίους**, οπότε και εξαφανίστηκαν οριστικά.

Την μεγάλη ακμή τους γνώρισαν τα Τζουμέρκα κατά τα χρόνια του Δεσποτάτου της Ηπείρου, από το **1204** ως το **1430**. Το **1480** η περιοχή περιήλθε στους Τούρκους, κατάφερε όμως να διατηρήσει σημαντικά προνόμια λόγω του απόκριτου ανάγλυφου και των δυσπρόσιτων βουνών. Με την εμφάνιση του **Αλή Πασά**, το **1803**, καταργήθηκαν τα προνόμια των Τζουμέρκων,

που μερικά χρόνια μετά έλαβαν ενεργό ρόλο στην Επανάσταση του '21. Τότε, μεταξύ άλλων οπλαρχηγών, έδρασε στην περιοχή και ο φημισμένος **Κατσαντώνης**. Τα Τζουμέρκα απελευθερώθηκαν οριστικά το **1912**.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πολλές ευχαριστίες οφείλουμε:

Στον **Νίκο Ζάψα** και στη **Βάσω** για την θερμή φιλοξενία τους στις αγροτικές κατοικίες «ΘΕΑΣΙΣ». Στον **Γιώργο Καλύβα** για τις εξαιρετικές γευστικές εμπειρίες στο CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ.

Στον σπουδαίο ορειβάτη και καλό φίλο **Χρήστο Λάμπρη**, που μας οδήγησε στο βουνό.

i πληροφορίες

Τμήμα από τον χάρτη Περιστέρι-Κακαρδίτσα-Τζουμέρκα 1:50.000 των εκδόσεων Ανάβαση

ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ:

ΑΡΤΑ: 57 χλμ., ΑΘΗΝΑ: 430 χλμ.
ΓΙΑΝΝΕΝΑ: 60 χλμ., ΘΕΣ/ΝΙΚΗ: 310 χλμ.

ΔΙΑΜΟΝΗ

-Αγροτουριστικές κατοικίες «ΘΕΑΣΙΣ»,
Συγγενά Κτιστάδων Άρτας, τηλ. **69648-682910** www.tzoumerka-theasis.gr
-CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ, Συγγενά Κτιστάδων
Άρτας, Τηλ. **6995-124016** www.chaletkalivas.gr

-ΔΑΣΙΚΟ ΧΩΡΙΟ «ΚΕΔΡΟΣ»,
Καταρράκτης Τζουμέρκων. Υπεύθυνος:
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΗΣ. ΤΗΛ. **28650-31791-3, 6974-754952** www.gesthousekedros.com

ΦΥΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

(RAFTING στον Άραχθο, πεζοπορίες,
ορειβασίες κλπ.) TREKKING HELLAS:
ΤΗΛ. **26510-71703**. ΧΡΗΣΤΟΣ
ΛΑΜΠΡΗΣ: ΤΗΛ. **6974-754952**

ΟΡΕΙΝΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΘΕΑΣΙΣ & CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ

-Αφού εκπληρώσατε την αποστολή σας στο βουνό, δικαιούστε και λίγη χαλάρωση, λέει ο Νίκος Ζάφας. Με τα λόγια αυτά μας οδηγεί στον χορταριασμένο χώρο μπροστά από την καλύβα. Εδώ, μας περιμένει στρωμένο, ένα μεγάλο τραπέζι γεμάτο με καλούδια και ωραίο ντόπιο κρασί. Το να γευματίζει κανείς στην τραπεζαρία του σπιτιού του είναι πολύ διαφορετικό, από το να μοιράζεται το τραπέζι με φίλους στην γοητεία της υπαίθρου. Σ' έναν τόπο που είναι πέρα για πέρα ειδυλλιακός. Και πώς, βέβαια, να μην είναι!

Φανταστείτε. Έκταση 12 στρεμμάτων σε υψόμετρο 750 μέτρων, με ήπιες κλίσεις, ευχάριστες αναβαθμίδες και έδαφος καλυμμένο με χορτάρι φυσικό. Μικρά και μεγάλα αυτοφυή έλατα, καταπληκτικά δενδρώδη πουρνάρια και κέδρα είναι διάσπαρτα παντού. Μά με τέτοια ευρύχωρη διάταξη, που

αφήνουν ελεύθερο τον αέρα και τον ήλιο ανάμεσά τους. Και κυρίως δεν μας στερούν την απαραίτητη θέα προς την Στρογγούλα. Αυτή την κορυφή των Τζουμέρκων, που χωρίς να είναι η υψηλότερη, είναι από τις πιο θεαματικές.

Σ' αυτό το εξάισιο φυσικό περιβάλλον είναι αρμονικά εντεταγμένες οι δυο μικρές αγροτουριστικές μονάδες που μας προσφέρουν την εμπειρία της αλησμόνητης φιλοξενίας τους. Η πρώτη μονάδα είναι η «ΘΕΑΣΙΣ», του Νίκου και της Βάσως. Χαρακτηριστικό της γνώρισμα είναι οι πανύψηλες σκεπές στο σχήμα του κολουρου κώνου. Μαύρο ασφαλικό κεραμίδι αποτελεί το εξωτερικό περιβλήμα των σκεπών για μόνωση και αντοχή στους δύσκολους καιρούς.

Η κυκλική τοιχοποιία των κατοικιών αποτελείται από ντόπια πελεκητή πέτρα εξαιρετικής κατασκευής. Οι ανοιχτόχρωμοι τόνοι της πέτρας συνδυάζονται αρμονικά με τις εσωτερικές ξύλινες επιφάνειες, τα μασιφ σιδερένια κρεβάτια και την βαριά μαντεμένα ξυλόσομπα με τα πανοραμικά κρύσταλλα, που χαρίζουν άμεση θέα στις φλόγες της φωτιάς. Η θέση της ξυλόσομπας στο κέντρο παραπέμπει συνειρμικά σ' όλους τους αρχαίους λαούς, που για λόγους απόλυτα πρακτικούς και λειτουργικούς, τοποθετούσαν πάντα την εστία στο κέντρο του σπιτιού.

Μια πληρέστατη κουζίνα με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό δίνει στον επισκέπτη την δυ-

νατότητα να παρασκευάσει, αν θέλει, το φαγητό του. Με διάμετρο 8 μέτρων οι δυο κατοικίες και 9 μέτρων η τρίτη, παρέχουν μια εξαιρετική ευρυχωρία στους ενοίκους τους. Η αίσθηση της ευρυχωρίας γίνεται ακόμη μεγαλύτερη από το κυκλικό σχήμα, πολύ ευχάριστο αισθητικά αλλά και πολύ λειτουργικό. Η έκκληξη, ωστόσο, προέρχεται από την επίπεδη κορυφή της οροφής. Αποτελείται από χοντρό διαφανές γυαλί, που τις μέρες αφήνει να μπαίνει ελεύθερα ο φυσικός φωτισμός, ενώ τις νύχτες είν' ένας φεγγίτης στον έναστρο ή συννεφιασμένο ουρανό.

Ζούσαν στην Άρτα ο Νίκος και η Βάσω, με τα δυο παιδάκια τους, την **Αναστασία** και τον **Βαγγέλη**. Η πόλη τους ήταν μικρή και γραφική, με πρόσωπο πολύ πιο ανθρώπινο από τις μεγάλες πόλεις. Ωστόσο, η ακατανίκητη επιθυμία τους να ζήσουν μέσα στη φύση, τους ώθη-

σε ν' απαρηθθούν το αστικό περιβάλλον και τις ευκολίες της πόλης, ν' αλλάξουν ολοκληρωτικά τρόπο ζωής. Απέκτησαν αυτό τον εξαιρετικό χώρο κι έστησαν εδώ την μικρή μονάδα και το σπιτικό τους. Παράλληλα ο Νίκος εγκατέστησε τα μελίσσια του στο φυσικό περιβάλλον του βουνού. Έτσι η οικογένεια αλλά κι οι επισκέπτες της μονάδας απολαμβάνουν αγνό, θαυμάσιο μέλι στο πρωινό τους. Δυσκολίες, βέβαια, υπάρχουν, οι καιρικές συνθήκες είναι μερικές φορές σκληρές και η ζωή τους είναι λιτή.

-Είναι όμως ωραιότερη από κάθε άλλη ζωή πόλης. Ούτε στιγμή δεν έχουμε μετανιώσει για την απόφασή μας, λένε με απόλυτη βεβαιότητα ο Νίκος και η Βάσω.

[www.tzoumerka-theasis.gr
τηλ. 69648-682910.]

Στον ίδιο βαθμό ικανοποιημένος με τις αποφάσεις του είναι κι ο Γιώργος Καλύβας, που έχει δημιουργήσει το CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ, μερικές δεκάδες μέτρα παραπάνω. Με πολλές ενασχολήσεις στο ενεργητικό του και πλούσιες εμπειρίες σε Ελλάδα και Ευρώπη ο Γιώργος, επέλεξε ως μόνιμο τόπο κατοικίας του την φύση των Τζουμέρκων. Ίδιο ειδυλλιακό περιβάλλον κι εδώ, λιμνούλες, έλατα, πουρνάρια και κέδρα, που έχουν μείνει απείραχτα. Ένας μικρός λαχανόκηπος προμηθεύει τα φρέσκα οικολογικά λαχανικά που χρησιμοποιεί στη μαγειρική του ο Γιώργος.

Άριστος τεχνίτης ο φίλος μας, κατασκεύασε με τα χέρια του σχεδόν τα πάντα στα καλυβάκια του. Εδώ οι στέγες είναι οξυγώνιες, η παρουσία του ξύλου έντονη παντού και υπάρχουν μεγάλες γυάλινες επιφάνειες για διαμπερή θέα και άπλετο φωτισμό. Η επίπλωση, η διακόσμηση και γενικά το στήσιμο του εσωτερικού χώρου προδιαθέτουν για ώρες ξεκούρασης και χαλάρωσης.

Αργά το βράδυ τα φάτα στο

CHALET ΚΑΛΥΒΑΣ είναι αναμμένα και ακούγεται ωραία μουσική. Είμαστε όλοι προσκεκλημένοι για το δείπνο. Μας υποδέχεται ο Γιώργος και μας ζητάει να χαλαρώσουμε, να αισθανθούμε σαν στο σπίτι μας. Του παραδίδουμε μια μεγάλη σακούλα.

-Τί είναι αυτό;

-Ένα μικρό δώρο της φύσης, συμπλήρωμα του βραδινού μας.

Ρίχνει μια ματιά στο εσωτερικό και ύστερα αδειάζει με προσοχή το περιεχόμενο στον μεγάλο πάγκο της κουζίνας. Έναν πάγκο εκπληκτικό, από μασίφ ξύλο έλατου, κατασκευασμένο βέβαια απ' τον ίδιο.

-*Agaricus campestris*, αποφαινεται ο Γιώργος. Πολύ ωραία μανιτάρια. Πού τα βρήκατε;

-Στις χορταριασμένες πλαγιές του Μπάροου, σε υψόμετρο 1900 σχεδόν μέτρων.

-Θα τα μαγειρέψουμε με δυο τρόπους.

Σηκώνει αμέσως τα μανιτάρια και πιάνει τη δουλειά.

-Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε; λέει η Άννα.

-Δεν μπορείτε. Στην κουζίνα μου είμαι το μοναδικό αφεντικό.

Με κινήσεις πυρετώδεις και ακριβέστατες κόβει σε μικρά κομματάκια τα μανιτάρια και ετοιμάζει ταυτόχρονα δυο τηγάνια. Στο ένα βάζει λαδάκι, ψιλοκομμένο κρεμμύδι, σκροδάκι και θρούμπι. Στο άλλο αρχίζει να τοιτρίζει το φρέσκο βούτυρο με κόλιαντρο, πιπέρι και κανέλα. Σ' ένα τρίτο σκεύος ετοιμάζει ήδη

σάλτσα με φρέσκια ντομάτα και ποικίλα μυρωδικά. Προβλέπεται να συνοδέψει τα βιολογικά μακαρόνια που έχει φέρει ο **Χρήστος Κορδούλας** από το μαγαζί του με τα βιολογικά προϊόντα, στην Άρα.

Σ' ελάχιστα λεπτά τα αισθητήρια της όσφρησης μεταδίδουν στον εγκέφαλο τα πιο ελπιδοφόρα μηνύματα για ό,τι πρόκειται να επακολουθήσει. Στο πρώτο τηγάνι σβήνει τα μανιτάρια ο Γιώργος με ξύδι μπαλσάμικο και στο δεύτερο με φρέσκο χυμό πορτοκαλιού. Μέσα σε μια πελώρια σουπιέρα καταλαμβάνουν και τα μακαρόνια τη θέση τους στο τραπέζι. Περνάμε διαδοχικά από γεύση σε γεύση, χωρίς να μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ποια είναι νοστιμότερη. Ωραίο κόκκινο ντόπιο κρασί ρέει άφθονο στα ποτήρια μας. Δεν θα οδηγήσουμε απόψε. Εδώ, στην αγκαλιά των Τζουμέρκων, θα περάσουμε τη νύχτα.

Μια νύχτα με απόλυτη σιγαλιά, δροσερή και ασπροφώτιστη. Ρίχνουμε μια τελευταία ματιά στον κώνο της Στρογγούλας. Μας φαίνεται τόσο οικείος, τόσο φιλικός, τόσο κοντινός. Σαν να μην πέρασε καθόλου ο χρόνος από τη στιγμή που βρεθήκαμε εκεί πάνω...

[www.chaletkalivas.gr

Τηλ. 6995-124016]

